

казкотерапія, ігротерапія, проведення занять з використанням тренінгових вправ, ці методи можуть бути спрямовані як на корекцію вже існуючих відхилень у соціальній поведінці дитини, так і на профілактику таких.

На нашу думку, робота соціального працівника з дітьми молодшого шкільного віку буде більш дієвою при використанні методів роботи згідно з індивідуальними особливостями дітей даної вікової категорії, що означає активне застосування творчих, нестандартних та активних методів роботи. Вплив на особистість дитини має здійснюватися не тільки безпосередньо через індивідуальну або групову роботу з дітьми, але й через залучення до роботи найближчого оточення дітей, тобто батьків, або осіб, які їх замінюють.

Підсумовуючи, можна сказати, що формування соціально адекватної поведінки дитини молодшого шкільного віку має бути важливим аспектом діяльності соціального працівника. Основними методами виявлення, профілактичної та корекційної роботи соціально неадекватної поведінки дітей можуть стати спостереження, бесіда та творчі методи роботи - арттерапія, казкотерапія, ігротерапія. Важливою технологією у роботі з дітьми, які проявляють неадекватну соціальну поведінку може стати соціальний супровід соціалізації школяра.

#### **Список використаної літератури:**

1. Бадер С.О. Соціально-педагогічний супровід соціалізації молодшого школяра: змістовний аспект [Електронний ресурс] / С.О. Бадер. // Науковий вісник ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». – Випуск 1 (38) – 2016. – С. 23-26. – Режим доступу до ст. : [http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:iGk9AkoobKkJ:irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis\\_nbuv/cgiirbis\\_64.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IM AGE\\_FILE\\_DOWNLOAD%3D1%26Image\\_file\\_name%3DPDF/Nvuuped\\_2016\\_1\\_6.pdf+&cd=2&hl=ru&ct=clnk&gl=ua](http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:iGk9AkoobKkJ:irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IM AGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26Image_file_name%3DPDF/Nvuuped_2016_1_6.pdf+&cd=2&hl=ru&ct=clnk&gl=ua)

2. Павелків Р. В. Вікова психологія [Електронний ресурс] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Р. В. Павелків. – К. : Кондор, 2011. – 470 с. – Режим доступу до кн. : [http://pidruchniki.com/1584072037047/psihologiya/vikova\\_psihologiya](http://pidruchniki.com/1584072037047/psihologiya/vikova_psihologiya)

3. Передерій О.Л. Психолого-педагогічні аспекти соціалізації учнів молодшого шкільного віку [Електронний ресурс] / О.Л. Передерій. // Innovative solutions in modern science. – № 4(13). – 2017. – Режим доступу до ст. : <http://naukajournal.org/index.php/ISMSD/article/viewFile/1202/1308>

4. Поляновська О. Підвищення почуття соціальної відповідальності та самоконтролю учнів – важлива соціально- педагогічна умова профілактики правопорушень дітей-сиріт молодшого шкільного віку [Електронний ресурс] / О. Поляновська. // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи. – Випуск 36. – Умань: УДПУ ім. Павла Тичини, 2011. – С.224-230. – Режим доступу до ст. : [http://library.udpu.org.ua/library\\_files/psuh\\_pedagog\\_probl\\_silsk\\_shkolu/36/visnuk\\_35.pdf](http://library.udpu.org.ua/library_files/psuh_pedagog_probl_silsk_shkolu/36/visnuk_35.pdf)

*Науковий керівник: доктор педагогічних наук, професор О. П. Лециньський*

## **ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ**

**О. О. Максименко**

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Сучасний розвиток інформаційних технологій дозволяє вирішувати безліч різноманітних завдань, в тому числі, і завдань з соціальної роботи. Люди приймають, аналізують та використовують велику кількість інформації, що обумовлює суттєвий розвиток міжособистісних комунікацій. В соціальній роботі використання інформаційних технологій спрощує процес консультування та надання соціальних послуг, а також за допомогою інформаційних технологій відбувається нарахування різних видів соціальних виплат.

Розглядаючи застосування інформаційних технологій в соціальному обслуговуванні населення, необхідно відзначити, що в сучасних умовах дані технології стають одним з елементів глобального перетворення структури соціальних відносин, але в той же час служать ефективним інструментом профілактики та подолання важкої життєвій ситуації індивіда або групи, сприяючи соціальній адаптації, реабілітації.

Використання інформаційних технологій у соціальній роботі досліджували О. І. Холостова та О. Р. Прохорова [2]. Необхідність впровадження інформаційних технологій досліджувала Комарова, а О. І. Холостова піднімає питання удосконалення надання соціальних послуг, основним напрямом такої роботи вчений вважає саме запровадження технологій в конкретних умовах сучасної соціальної роботи.

Інформаційні технології можна розглядати як елемент і функцію інформаційного суспільства, спрямовану на регулювання, збереження, підтримку та вдосконалення системи управління нового мережевого суспільства. Якщо протягом століть інформація і знання передавалися на основі правил і приписів, традицій і звичаїв, культурних зразків і стереотипів, то сьогодні головна роль відводиться технологіям [1, с. 187].

Як зазначають О. І. Холостова та О. Р. Прохорова, основна мета інформаційних технологій у практиці соціальної роботи - забезпечення ефективного використання інформаційних ресурсів у випадках:

- надання допомоги особам, які опинилися у важких життєвих ситуаціях;
- поширення в суспільстві знань і формування навичок з профілактики соціально небезпечного становища і само- та взаємодопомоги;
- забезпечення реалізації прав і свобод;
- здійснення підтримки прийняття управлінських рішень у сфері соціальних послуг.

Таким чином, можна говорити про забезпечення одного з основних принципів соціальної роботи – принципу адресності, що гарантує надання соціального захисту тільки тим особам, які реально його потребують. Адже використання інформаційних технологій дозволить встановити рівень складності та глибини проблеми клієнта, наприклад, використовуючи коротке опитування, та за рахунок цього визначити пріоритетність вирішення наявних проблемних ситуацій [2, с. 201].

Власне інформація про соціальні послуги – це будь-яка інформація в письмовій, аудіовізуальній, електронній чи іншій матеріальній формі щодо наявності, обсягів, порядку та умов отримання тих чи інших видів соціальних послуг.

Основні принципи інформаційних відносин:

- гарантованість права на інформацію;
- відкритість, доступність інформації, свобода обміну інформацією;
- вірогідність і повнота інформації;
- свобода вираження поглядів і переконань;
- правомірність одержання, використання, поширення, зберігання та захисту інформації;
- захищеність особи від втручання в її особисте та сімейне життя [3, с. 132].

Основою на даних принципах, важливо зазначити, що використання інформаційних технологій у роботі соціальних служб значною мірою покращить співпрацю між соціальним працівником та клієнтом, адже з'явиться можливість дистанційного спілкування, а отже скоротиться час, необхідний для обслуговування. Клієнт отримає можливість задати питання або описати свою проблемну ситуацію, не

покидаючи дому, а соціальний працівник зможе відповісти клієнтові у спеціально відведений для цього час. Особливої уваги заслуговує такий інструмент як соціальна реклама. Її використання дозволяє проводити профілактичну та просвітницьку роботу серед населення всієї країни. Тобто, можна говорити про обізнаність десятків мільйонів людей.

На думку Л. Г. Гусякової та Г. І. Григор'єва, соціальна робота – галузь наукових знань і професійна діяльність, спрямована на підтримання і надання кваліфікованої допомоги будь-якій людині, групі людей, громаді, що розширює або відновлює їхню здатність до соціального функціонування, сприяє реалізації громадянських прав, запобігає соціальному виключенню. Тож це визначення можна вважати основоположним при впровадженні інформаційних технологій у соціальну сферу [4, с. 12].

Підсумовуючи можна сказати, що нині оптимізація процесу надання допомоги має вирішальне значення. Використання електронного документообігу, автоматизованих систем обробки інформації щодо соціального захисту населення, електронних черг та інші інновації суттєво полегшують життя людей, оскільки зменшується час обслуговування особи, що потребує допомоги, це в свою чергу підвищує якість обслуговування та ефективність роботи фахівців. Саме тому необхідними є покращення інформаційних технологій у галузі соціальної роботи, популяризація використання нововведень та підготовка кваліфікованих фахівців, які не лише будуть використовувати інформаційні технології у своїй роботі, а й поширювати цей досвід серед колег та клієнтів.

#### **Список використаної літератури:**

1. Шубина И. Феномен социальной рекламы в современном обществе / И. Шубина. – М.: Алгоритм, 1993. – 304 с.
2. Холостова О. И. Правовое обеспечение социальной работы: учеб. для бакалавров [Электронный ресурс] / под ред. О. И. Холостовой, О. Р. Прохоровой. – М. : «Дашков и К», 2013. – 256 с. – Режим доступа: [http://stud.com.ua/1052/sotsiologiya/informatsiyni\\_tehnologiyi\\_pravovogo\\_zabezpechennya\\_sotsialnoyi\\_roboti](http://stud.com.ua/1052/sotsiologiya/informatsiyni_tehnologiyi_pravovogo_zabezpechennya_sotsialnoyi_roboti)
3. Лукашевич М. П. Соціальна робота (теорія і практика) : навч. посіб. / М. П. Лукашевич, Т. В. Семигіна – К. : ІПК ДСЗУ, 2007. – 341 с.
4. Гусякова Л. Г. Теория и методология социальной работы: учеб. пособие для ВУЗов / Л. Г. Гусякова, С. И. Григорьев.– М.: Наука, 1994. – 185 с.

*Науковий керівник: доктор філософських наук, доцент О. Г. Коломієць*

## **ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНЬОГО СПЕЦІАЛІСТА**

**С. О. Михайлено**

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Реалізація потреби людини в самоактуалізації, етичним взірцем якої є “повноцінно функціонуюча людина”, що рухається до абсолютного розуміння себе і свого внутрішнього досвіду (К.Роджерс), що поширюється в світі і одержала визнання в також і в Україні, є однією з передумов розв’язання проблемної ситуації в освіті. Ця проблема пов’язана, зокрема, з труднощами переходу від традиційного навчання, що являє собою порядок, який проглядається і контролюється, з чітко заявленим результатом, до гуманістичного, особово-орієнтованого навчання, що створює умови для творчості.